REGIO DEAL
DE WADDENEILANDEN

JAARVERSLAG 2025

Mei 2026

Fotocredit: Jantina Scheltema

In dit jaarverslag zijn de resultaten opgenomen van alle projecten die in 2024 en 2025 zijn opgestart. De bestedingen zijn tot 1 januari 2026 verwerkt.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding **3**
Voor ruim €16 miljoen aan projecten toegekend 4
Samenwerking 4
Leeswijzer 4

1. Financiën **5**
Overzicht projecten 6

2. Voortgang projecten Regio Deal **9**
Programmalijn 1 | Goed wonen en leven 9
Programmalijn 2 | Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen 13
Programmalijn 3 | Optimaal bereikbaar & verbonden 15
Programmalijn 4 | Duurzame energie 17
Programmalijn 5 | Circulaire economie 19

3. Visuele samenvatting **22**

Bijlage **28**
Uitkomsten evaluatie bestuurlijke werkafspraken

INLEIDING

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Regio Deal De Waddeneilanden. Dit jaarverslag geeft een beeld van de voortgang van het programma (zoals opgenomen in het convenant) zowel inhoudelijk als financieel. We zijn nu halverwege de looptijd van onze Regio Deal en goed op stoom. De eerste pilots en campagnes zijn gestart, meerdere iconische eilandprojecten gerealiseerd of gestart, nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan en de Waddentafel is gelanceerd.

Op 3 juni 2025 werd woon- en zorgcomplex Ambla op Ameland geopend. Een van de iconische eilandprojecten binnen de Regio Deal. Ameland ontving in 2024 een bijdrage van €800.000 uit de Versnellingsgelden voor de realisatie van 44 wooneenheden.

Op 13 oktober 2025 werd LOC de Viermaster op Schiermonnikoog geopend. Een van de iconische eiland-projecten binnen de Regio Deal. Schiermonnikoog ontving in 2025 een bijdrage van €1.000.000 uit de Regio Deal voor de bouw en realisatie van het centrum waar kinderopvang, basisschool, voortgezet onderwijs en Schieracademy samen-komen.

De projecten binnen de vijf programmalijnen (zie hoofdstuk ‘Voortgang projecten Regio Deal’) laten zien dat de eilanden niet alleen investeren in hun eigen toekomst. Ze zetten ook in op gezamenlijke slagkracht en brede welvaart. De uitdagingen blijven groot. Netcongestie, stikstofproblematiek, druk op voorzieningen en beperkte capaciteit vragen om innovatieve en gezamenlijke oplossingen. In plaats van op elk eiland het wiel uit te vinden, kiezen we voor kennisdeling, gezamenlijke pilots en slimme taakverdeling. We sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande structuren en betrekken partijen die actief bijdragen aan de doelen van de Regio Deal.

Voor ruim €16 miljoen aan projecten toegekend

Er is door de stuurgroep tot en met eind 2025 voor ruim €16 miljoen aan projecten toegekend. Een aanzienlijk deel daarvan €3,6 miljoen betreft het stimuleringsfonds (subsidieregeling) voor duurzame en circulaire initiatieven van ondernemers en maatschappelijke partijen op de eilanden dat sinds februari 2026 operationeel is. Daarnaast betreft het circa €7,4 miljoen voor samenwerkingsprojecten en cofinanciering en ruim €5 miljoen voor eilandprojecten. Naast de middelen uit de Regio Deal zijn er de zogenaamde Versnellingsgelden (totaal €5 miljoen). In het convenant is daarvoor een resultaat opgenomen van 75 woningen. Inmiddels is de tussenstand 177 woningen.

De VAT-kosten geven de broodnodige speelruimte om alle benodigde expertise voor het programma aan boord te halen. In 2025 hebben we ongeveer €800 duizend uitgegeven aan de programmaorganisatie: personeelskosten van het programmateam, communicatie, externe (juridische en financiële) expertise, kosten voor de Regiokassier, huisvesting en het organiseren van bijeenkomsten etc.

Samenwerking

Met oog op de gemeenteraadsverkiezingen maart 2026 zijn de bestuurlijke werkafspraken geëvalueerd. Daarvoor is de hulp ingeschakeld van Planbureau Fryslân. Geconcludeerd wordt dat de samenwerking dankzij de Regio Deal een slinger krijgt. Er heerst een overwegend positief beeld van de samenwerking: de stuurgroep functioneert goed, leden zijn betrokken, de sfeer is constructief en de besluitvorming verloopt soepel. Het samenspel tussen procesleiders en bestuurlijk trekkers wordt gezien als cruciaal voor de kwaliteit van besluitvorming. Stuurgroepleden zijn over het algemeen positief over de kwaliteit van de projecten die binnen de Regio Deal worden uitgevoerd.
De programmafinanciën geven géén aanleiding tot bijsturing van het programma. De stuurgroep kan met het bestaande instrumentarium voldoende sturen op een evenwichtige verdeling van de beschikbare middelen over de eilanden (zie bijlage voor uitgebreide evaluatie van bestuurlijke werkafspraken).

Leeswijzer

In dit jaarverslag is een overzicht van alle door de stuurgroep goedgekeurde projecten en van de financiën opgenomen. In het hoofdstuk ‘Voortgang projecten Regio Deal’ wordt de voortgang per samenwerkingsproject beschreven en tot slot wordt het geheel op hoofdlijnen visueel samengevat.

Is de informatiehonger na het doornemen van dit jaarverslag nog niet gestild? Op onze website www.regiodealdewaddeneilanden.nl zijn alle nieuwsbrieven en meerdere filmpjes te vinden die te samen een goed beeld schetsen van wat er in de ruim twee jaar Regio Deal De Waddeneilanden allemaal is gebeurd en gerealiseerd.

1. FINANCIËN

In onderstaande overzicht zijn de door de stuurgroep toegekende bijdragen, de daadwerkelijke bestedingen en de resterende ruimte voor besluiten opgenomen op actielijnniveau. Bestedingen lopen achter op de toegekende bedragen omdat de meeste projecten meerdere jaren lopen, het Stimuleringsfonds vanaf 2026 de eerste bijdragen uitkeert en in 2025 toegekende bijdragen gedeeltelijk pas in 2026 uitgekeerd worden. Het algehele beeld is dat we halverwege de looptijd, met ruim de helft van de beschikbare middelen toegekend aan projecten, goed op koers zijn.

Doorkijk financiën Regio Deal 2024-2027	Totale bijdragen	Besluiten 2024	Besteed in 2024	Besluiten 2025	Besteed 2025	Rest.ruimte besluiten 2026/2027
Programmalijn 1 | Goed wonen en leven	**5.500.000**					
1.1 Meer passende woningen realiseren		250.000	0	400.000	72.332	1.050.000
1.2 Maatschappelijke voorzieningen optimaliseren		1.900.500	0	1.745.400	1.855.474	154.100
Programmalijn 2 | Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen	**6.500.000**					
2.1 Economie breder maken		476.400	6.123	1.716.851	81.319	189.749
2.2 Gastvrijheidssector verstevigen		55.000	0	550.000	31.823	50.000
2.3 Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs verhogen		1.560.000	0	0	1.118.762	1.190.000
2.4 Werken en leren meer combineren		132.000	14.907	500.000	216.016	80.000
Programmalijn 3 | Optimaal bereikbaar & verbonden	**4.000.000**					
3.1 Werken aan betere bereikbaarheid		0	0	285.000	40.000	2.416.000
3.2 Vervoer verduurzamen		40.000	0	230.000	42.302	630.000
3.3 Digitale en mobiele dekking optimaliseren		20.000	3.485	131.000	137.297	248.000
Programmalijn 4 | Duurzame energie	**5.000.000**					
4.1 Energiesystemen robuuster en innovatiever maken		75.000	0	1.595.00	749.713	1.855.000
4.2 Eilander gebouwen sneller verduurzamen		40.000	0	355.000	42.661	365.000
4.3 Eilander eigenaarschap en ondernemerschap in de energietransitie		75.000	0	425.000	0	215.000
Programmalijn 5 | Circulaire economie	**6.000.000**					
5.1 Gunstig ontwikkelkimaat voor circulaire economie		565.000	32.942	1.293.000	376.563	922.000
5.2 Dat wat een eiland biedt optimaal benutten		485.039	0	735.900	184.483	979.061
5.3 Slimmer omgaan met water		70.000	0	540.000	131.182	410.000
Subtotaal	**27.00.000**	**5.743.939**	**57.457**	**10.502.151**	**5.079.926**	**10.753.910**
VAT kosten*	4.000.000	850.000	623.810	950.000	802.731	2.573.459
Totaal		**6.592.939**	**681.267**	**11.452.151**	**5.882.657**	**13.327.369**

Er is in de kolom 'besteed' geen rekening gehouden met de uitgaven van het Stimuleringsfonds. Het fonds is namelijk pas open gegaan in 2026. Er is in dit overzicht in de kolom 'besluiten 2025' wél rekening gehouden met het beschikbaar gestelde Stimuleringsfonds.

** bedragen verdeeld op basis van meerjarenbegroting Samenwerkingsverband De Waddeneilanden*

Opgestarte projecten

In 2024 en 2025 is al een groot aantal voorstellen aan de stuurgroep voorgelegd. Veel samenwerkingsprojecten met bijbehorende deelprojecten zijn opgestart, diverse eilandprojecten hebben bijdragen ontvangen en er zijn incidentele subsidies verleend aan projecten en programma's die aansluiten bij de doelen van onze Regio Deal. In onderstaande overzicht staan alle door de stuurgroep goedgekeurde voorstellen. In hoofdstuk 2 wordt uitgebreider stil gestaan bij de voortgang van de projecten.

Overzicht projecten Regio Deal		2024	2025
Programmalijn 1 | Goed wonen en leven			
Actielijn 1.1 Meer passende woningen realiseren			
Eilandwonen betaalbaar en beschikbaar	samenwerkingsproject	250.000	
Het nieuwe eilandwonen	samenwerkingsproject		200.000
Piekhuisvesting	samenwerkingsproject		200.000
Actielijn 1.2 Maatschappelijke voorzieningen optimaliseren			
Flidunen Vlieland (reservering)	eilandproject		915.000
Thijssehuis Texel	eilandproject	1.575.000	
IJsbaan Texel	eilandproject	247.500	
de Vleijen Ameland	eilandproject		275.400
Torenstraat Brandarisplein Terschelling	eilandproject		255.000
Maatschappelijke voorzieningen onder de loep	samenwerkingsproject	78.000	90.000
Eindbijeenkomst samen oud worden op de waddeneilanden	samenwerkingsproject		22.000
Zorg en Medisch Centrum Schiermonnikoog	eilandproject		15.000
Cultureel Centrum Schiermonnikoog	eilandproject		15.000
Participatie accommodatiebeleid Ameland	eilandproject		30.000
Gezondheidscentrum Texel	eilandproject		50.000
Vlieland Flidunen (voorbereiding)	eilandproject		50.000
Eilandhealth	samenwerkingsproject		50.000
Programmalijn 2 | Toekomstbestendig ondernemen & ontwikkelen			
Actielijn 2.1 Bredere economie realiseren			
Stimuleringsfonds startkrediet	samenwerkingsproject	50.000	
Creatieve broedplaatsen + Waddencampus 2.0	samenwerkingsproject		
Masterclas toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen	samenwerkingsproject		
Vervolg Bruisplek Terschelling kwartiermaker en regisseursrol	samenwerkingsproject		60.000
Creatieve broedplaats Vlieland	samenwerkingsproject	26.400	
Creatieve broedplaats Vlieland en Schiermonnikoog	samenwerkingsproject		70.000
Nieuwe economie	samenwerkingsproject		
Pre-stimuleringsfonds	incidentele subsidie		100.000
Visserijkweek op Texel	incidentele subsidie	400.000	

Actielijn 2.2 Gastvrijheid verstevigen			
Duurzaam toerisme: een toekomstgerichte gastvrijheidseconomie	samenwerkingsproject/ incidentele subsidie	55.000	50.000
Actielijn 2.3 Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs verhogen			
Het nieuwe leren, eilander leer- en ontwikkelplekken	samenwerkingsproject	100.000	
LOC Schiermonnikoog	eilandproject	1.000.000	
Eiland praktijkgeschoold	samenwerkingsproject/incidentele subsidie	460.000	
Actielijn 2.4 Werken en leren meer combineren			
Waddencampus 2.0: triple-helix in de praktijk	samenwerkingsproject	132.000	
Programmalijn 3 | Optimaal bereikbaar & verbonden			
Actielijn 3.1 Werken aan betere bereikbaarheid			
Transport en logistiek onder de loep	samenwerkingsproject		160.000
Slimme eilandmobiliteit	samenwerkingsproject		125.000
Actielijn 3.2 Vervoer verduurzamen			
Rondje Waddenbaai	cofinanciering	40.000	
Agenda autoluw	samenwerkingsproject		190.000
Piekbelasting onder de loep	samenwerkingsproject		40.000
Actielijn 3.3 Digitale en mobiele dekking optimaliseren			
Meetnet leefbare Waddeneilanden	samenwerkingsproject	20.000	131.000
Programmalijn 4 | Duurzame energie			
Actielijn 4.1 Energiesystemen robuuster en innovatiever maken			
Slimme energiesystemen	samenwerkingsproject	75.000	160.000
Energierotonde Ballumerbocht	eilandproject		700.000
Reservering voor overige eilandprojecten			700.000
Actielijn 4.2 Eilander gebouwen sneller verduurzamen			
Duurzame waddendorpen	samenwerkingsproject	20.000	80.000
Duurzame eilander voorzieningen	samenwerkingsproject		225.000
Duurzame recreatiewoningen	samenwerkingsproject	20.000	50.000
Actielijn 4.3 Eilander eigenaarschap en ondernemerschap in de energietransitie			
Eilander energiediensten organisatie	samenwerkingsproject	75.000	75.000
Programmalijn 5 | Circulaire economie			
Actielijn 5.1 Gunstig ontwikkelkimaat voor circulaire economie			
Eilander materiaalstromen in beeld	samenwerkingsproject		
Ondernemers circulair op weg	samenwerkingsproject		1.293.000
Bedrijfsafvalstromen Vlieland, swill verwerking Terschelling & overige pilots	samenwerkingsproject		80.000
Wad gaat Om	incidentele subsidie	400.000	
Campagne Circulair denken en doen	samenwerkingsproject	50.000	178.000
Circulair netwerk en ambachtsroute Terschelling	samenwerkingsproject	45.000	35.000
Circulair inkopen	samenwerkingsproject	70.000	

Actielijn 5.2 Dat wat een eiland biedt optimaal benutten			
Circulaire eilandbouw	samenwerkingsproject	60.000	
Circulaire eilandbouw, meerkosten circulaire sloop	eilandprojecten	150.000	
Circulaire sloop Yn de Mande Schiermonnikoog	eilandprojecten		49.910
Circulaire sloop 't Schylger JouwTerschelling	eilandprojecten		25.990
Vers van eilander bodem	samenwerkingsproject	275.039	
Pilot organische reststromen Schiermonnikoog	samenwerkingsproject		60.000
Actielijn 5.3 Slimmer omgaan met water			
Grip op drinkwater	samenwerkingsproject	70.000	150.000
Zoetwaterbeheer voor de Waddeneilanden	samenwerkingsproject		50.000
Waterrijke toekomst Texel	incidentele subsidie		25.000
Zoetwaterbeheer Schiermonnikoog	eilandprojecten		90.000
Zoetwaterbeheer Ameland	eilandprojecten		225.000

2. VOORTGANG PROJECTEN REGIO DEAL

In dit hoofdstuk wordt van alle samenwerkingsprojecten (zie ook artikel 4 – beoogde resultaten van het convenant) die gestart zijn kort de voortgang beschreven. Dit is op volgorde van de actielijnen gedaan.

GOED WONEN & LEVEN

PROGRAMMALIJN 1 GOED WONEN EN LEVEN

Meer passende woningen realiseren

Eilandwonen betaalbaar en beschikbaar

De vijf Waddeneilanden werken gezamenlijk aan het terugdringen van ongewenst woninggebruik en het beschikbaar houden van woningen voor eilandbewoners. Binnen dit samenwerkingsproject is in 2025 ingezet op drie sporen: het versterken van samenwerking en kennisdeling tussen de eilanden, het inzetten van aanvullende juridische expertise en het gezamenlijk organiseren van extra handhavingscapaciteit.

In 2025 is op alle vijf de eilanden gewerkt met een gezamenlijke handhaver. Door deze gezamenlijke inzet zijn concrete stappen gezet in het terugdringen van oneigenlijk woninggebruik en is tegelijkertijd de samenwerking tussen de eilanden versterkt. Kennisdeling vindt steeds meer structureel plaats, waardoor een gelijkere manier van werken ontstaat. Ook is aanvullende expertise ingezet om complexe vraagstukken sneller verder te brengen.

In 2026 wordt deze samenwerking voortgezet. De eilanden werken toe naar verdere harmonisatie van werkwijzen en het ontwikkelen van een gezamenlijke ‘gereedschapskist’ met praktische instrumenten om ongewenst woninggebruik tegen te gaan.

Behaalde resultaten

- De vijf eilanden werken steeds meer samen aan een uniformere aanpak van wonen en handhaving.
- Door gezamenlijke inzet van expertise en handhaving zijn stappen gezet richting het terugdringen van illegaal en oneigenlijk woninggebruik.
- Kennisontwikkeling en samenwerking zijn versterkt, waardoor beter kan worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen en regelgeving.
- In 2025 is op alle vijf de eilanden gewerkt met een gezamenlijke handhaver als belangrijke stap richting een structurele aanpak.

Versnelling eilander woningbouw: onrendabele toppenfonds

Begin 2025 is de eerder vastgestelde lijst met woningbouwprojecten herzien. Daarbij is gekeken welke projecten nog actueel en uitvoerbaar waren, zodat beschikbare middelen gericht konden worden ingezet voor de onrendabele top.

Met de inzet van de versnellingsgelden is in 2024 en 2025 de bouw van in totaal 177 extra woningen op de Waddeneilanden ondersteund of versneld. Hiermee dragen de eilanden bij aan het vergroten van het aanbod betaalbare woningen en het behoud van belangrijke maatschappelijke voorzieningen.

Behaalde resultaten

- Via het onrendabele toppenfonds zijn woningbouwprojecten financieel haalbaar gemaakt.
- De versnellingsgelden zijn ingezet voor betaalbare woningen en maatschappelijke accommodaties.
- De oorspronkelijke doelstelling van circa 75 woningen is ruim overstegen; in 2025 zijn al 177 woningen ondersteund of versneld.

Het nieuwe eilandwonen

In de tweede helft van 2025 stelde de stuurgroep het samenwerkingsproject Het nieuwe eilandwonen vast. Vervolgens is het project inhoudelijk verder uitgewerkt en is een projectleider aangesteld.

Binnen dit project werken de Waddeneilanden gezamenlijk aan innovatieve, kleinschalige en natuurgerichte woonconcepten die aansluiten bij veranderende woonwensen en bijdragen aan een toekomstbestendig woningaanbod. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met actuele uitdagingen zoals stikstofproblematiek en netcongestie.

In 2026 start de uitvoering van het project en wordt toegewerkt naar één of meerdere pilotprojecten die als voorbeeld kunnen dienen voor alle eilanden.

Behaalde resultaten

- Het samenwerkingsproject voor innovatieve en natuurgerichte woonvormen is eind 2025 gestart.
- De eerste verkenningen naar kansrijke locaties en alternatieve woonconcepten zijn voorbereid.

Piekhuisvesting

Goede huisvesting voor tijdelijk personeel is essentieel voor een goed functionerende toeristische sector op de Waddeneilanden. In 2025 stelde de stuurgroep het projectvoorstel voor personeelshuisvesting vast.

Voor Texel, Vlieland, Terschelling en Ameland is een projectleider aangesteld. Deze is gestart met een inventarisatie van de bestaande situatie en de belangrijkste knelpunten. Via de Waddentafel worden ondernemers actief betrokken bij het zoeken naar oplossingen.

Daarnaast wordt samengewerkt met het al lopende traject op Schiermonnikoog. In 2026 moet dit leiden tot een voorstel voor een pilotproject voor personeelshuisvesting op minimaal één eiland.

Behaalde resultaten
- Het gezamenlijke project voor personeelshuisvesting is eind 2025 gestart.
- Op alle eilanden wordt gewerkt aan inzicht in de behoefte aan tijdelijke huisvesting voor personeel.
- Ondernemers en gemeenten werken gezamenlijk aan creatieve en praktische oplossingen.

Maatschappelijke voorzieningen optimaliseren

Multifunctionele gebouwen en verblijfsgebieden

Met multifunctionele gebouwen en verblijfsgebieden versterken de Waddeneilanden de leefbaarheid, sociale samenhang en voorzieningenstructuur. Door functies zoals sport, cultuur, educatie en ontmoeting te combineren, blijven voorzieningen toekomstbestendig.

In 2025 zijn naast eerdere projecten op Texel nog drie eilandprojecten goedgekeurd:
- Op Ameland wordt gewerkt aan recreatief verblijfsgebied De Vleijen.
- Op Vlieland wordt sport- en ontmoetingscentrum Flidunen vernieuwd.
- Op Terschelling wordt gewerkt aan de herinrichting van de Torenstraat en het Brandarisplein.

Alle projecten bevonden zich in 2025 in de voorbereidende fase. De uitvoering start in 2026.

Behaalde resultaten
- Op meerdere eilanden zijn concrete projecten voorbereid waarin kunst, cultuur, educatie en welzijn samenkomen.
- Bijna alle eilanden hebben inmiddels een initiatief gestart of voorbereid gericht op multifunctioneel gebruik van gebouwen en verblijfsgebieden.

Maatschappelijke voorzieningen onder de loep

Binnen dit samenwerkingsproject werken de eilanden aan toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen op het gebied van zorg, welzijn, sport en cultuur.

In 2025 is samen met Planbureau Fryslân en de Rijksuniversiteit Groningen gewerkt aan het onderzoek ‘Samen oud worden op de Waddeneilanden’. Hierin is onderzocht welke factoren bijdragen aan verantwoord ouder worden op de eilanden en welke knelpunten daarbij ontstaan.

Daarnaast zijn verschillende eilandprojecten gestart, waaronder:
- een participatief traject voor accommodatiebeleid op Ameland;
- de voorbereiding van een nieuw gezondheidscentrum op Texel;
- een verkenning naar een toekomstbestendig zorg- en medisch centrum op Schiermonnikoog;
- de versterking van sport- en ontmoetingscentrum Flidunen op Vlieland.

Met deze projecten bouwen de eilanden gezamenlijk kennis op over toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen.

Behaalde resultaten

- Via onderzoek en eilandprojecten zijn behoeften en knelpunten van maatschappelijke organisaties beter in beeld gebracht.
- Diverse financiële en organisatorische initiatieven zijn voorbereid om maatschappelijke organisaties te ondersteunen.
- De samenwerking tussen eilanden en maatschappelijke organisaties is versterkt.

Eiland-Health

Het samenwerkingsproject Eiland-Health is in 2025 uitgevoerd. Binnen dit project is onderzocht hoe eHealth en zorg op afstand kunnen bijdragen aan toekomstbestendige zorg op de Waddeneilanden.

Twee studenten van NHL Stenden deden onderzoek op Schiermonnikoog en Terschelling bij zorgpartijen en maatschappelijke organisaties. Daarbij zijn kansen, uitdagingen en mogelijkheden van eHealth-toepassingen in kaart gebracht.

De uitkomsten vormen de basis voor meerdere pilotprojecten die in 2026 worden voorbereid.

Behaalde resultaten

- Onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van eHealth en zorg op afstand.
- Kansen en knelpunten voor digitale zorgtoepassingen op de eilanden zijn in beeld gebracht.
- Voorbereiding gestart voor pilotprojecten in 2026.

NOS Nieuws · Donderdag 12 maart, 13:55

Op Schiermonnikoog is ouder worden lastig voor mensen met behoefte aan zorg

Vergrijzing, een tekort aan zorgpersoneel en lange wachttijden voor een sociale huurwoning zijn landelijke problemen. Maar op de Waddeneilanden spelen ze nog net iets sterker, blijkt uit onderzoek van kennisinstituut Planbureau Fryslân en de Rijksuniversiteit Groningen.

Op Schiermonnikoog is het door het relatief grote aantal ouderen en het beperkte zorgaanbod moeilijk om oud te worden als de behoefte aan zorg toeneemt, is de conclusie van het rapport.

Ongeveer een derde van de inwoners van Schiermonnikoog is ouder dan 65 jaar en maar zo'n 12 procent is jonger dan achttien. "We zien dat de vergrijzing hier boven het Nederlands gemiddelde ligt", zegt onderzoeker Jesse David Marinus van Planbureau Fryslân. "Dat betekent dat er relatief weinig jonge aanwas is die in de toekomst de zorg kan leveren."

Oud worden op de Waddeneilanden? Dan moet je als import-pensionado investeren in sociale relaties

Twee gepensioneerde toeristen lezen op Vlieland een boek in de duinen. Foto: Niels de Vries

PROGRAMMALIJN 2 TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN & ONTWIKKELEN

Creatieve broedplaatsen

Op meerdere eilanden is in 2025 gewerkt aan creatieve broedplaatsen waar ondernemers, onderwijs, overheid en inwoners samenwerken aan innovatie en nieuwe initiatieven.

Vlieland

Voor Natuur Educatief Centrum De Lepelaar zijn plannen gemaakt voor verbouw en inrichting van een creatieve broedplaats. In 2026 start de verbouwing en opent het centrum zijn deuren.

Behaalde resultaten

- Voorbereidingen voor verbouwing en inrichting zijn afgerond.
- Het centrum wordt een plek voor ontmoeting, innovatie en duurzaam toerisme.

Terschelling

Op Terschelling heeft de bruisplek een thuisbasis gevonden bij De Tonnenloods. Samen met onderwijsinstellingen, culturele organisaties en gemeente wordt gewerkt aan een netwerk van innovatie- en ontmoetingsplekken.

Behaalde resultaten

- Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid is versterkt.
- Een enquête onder ondernemers heeft geleid tot nieuwe projectideeën en samenwerking met studenten.
- De Waddencampus-aanpak wordt verder uitgerold over meerdere eilanden.

Duurzaam toerisme: een toekomstgerichte gastvrijheidseconomie

De Friese Waddeneilanden werken gezamenlijk aan verduurzaming van de gastvrijheidseconomie en een Green Destinations-certificering.

In 2025 zijn gezamenlijke werksessies georganiseerd en is gewerkt aan:

- duurzame indicatoren binnen bezoekersmonitoring;
- de ontwikkeling van de Staat van Bestemming;
- versterking van kennisdeling en samenwerking;
- koppeling met andere Waddenprojecten.

Daarnaast is via het samenwerkingsproject Monitoring Gastheerschap gewerkt aan gezamenlijke monitoring en kennisontwikkeling rondom toerisme.

Behaalde resultaten
- Verdere ontwikkeling van gezamenlijke toeristische monitoring.
- Versterking van kennisnetwerken en samenwerking rondom duurzaam toerisme.
- Concrete stappen richting Green Destinations-certificering.

Het nieuwe leren: eilander leer- en ontwikkelplekken

Om onderwijsvoorzieningen toekomstbestendig te houden werken de eilanden samen aan integrale leer- en ontwikkelplekken.

Vanuit de Regio Deal is bijgedragen aan de realisatie van het LOC op Schiermonnikoog. De nieuwe school De Viermaster is in oktober 2025 officieel geopend.

Daarnaast zijn op meerdere eilanden bestaande MBO-academies versterkt en is gewerkt aan uitbreiding van het onderwijsaanbod richting zorg, techniek en groen.

Behaalde resultaten
- De nieuwe schoolvoorziening op Schiermonnikoog is gerealiseerd.
- Op alle eilanden zijn initiatieven voor MBO-onderwijs verder ontwikkeld.
- Het onderwijsaanbod is verbreed richting meerdere sectoren.
- Samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheden is versterkt.

Waddencampus 2.0: triple helix in de praktijk

In 2025 is een advies opgeleverd voor de inrichting van een WaddenCampus Netwerk als centrale samenwerkingsstructuur tussen onderwijs, ondernemers en overheden.

Hierbij is gekozen voor een netwerkbenadering waarin de Waddentafel het strategische platform vormt voor samenwerking, kennisdeling en programmering.

Behaalde resultaten
- Een gezamenlijke netwerkstructuur voor samenwerking is voorbereid.
- De Waddentafel is verder ontwikkeld als strategisch platform.
- Lokale broedplaatsen en initiatieven zijn verbonden binnen één netwerk.

PROGRAMMALIJN 3 OPTIMAAL BEREIKBAAR & VERBONDEN

Mobiliteitshubs

In 2025 is gestart met de voorbereiding van het samenwerkingsproject Mobiliteitshubs. Het project richt zich op het verbeteren en verduurzamen van personen- en goederenvervoer.

Er is gewerkt aan:
- plannen van aanpak per eiland;
- onderzoek naar goederenvervoer;
- shuttle- en bagagevervoer;
- onderzoek naar bereikbaarheid van Lauwersoog.

Daarnaast zijn kansen verkend voor bundeling van goederenstromen en duurzame logistieke oplossingen.

Behaalde resultaten
- Voorbereiding gestart voor gezamenlijke mobiliteitshubs.
- Onderzoek uitgevoerd naar duurzamer goederen- en personenvervoer.
- Samenwerking met kennisinstellingen en vervoerders versterkt.

Toegangsvignet

In 2025 is gestart met de voorbereiding van een onderzoek naar een toegangsvignet als gedragsveranderingsprikkel om autogebruik op de eilanden te verminderen.

De focus lag op de voorbereiding van juridische, technische en praktische kaders en op samenwerking met ondernemers, vervoerders en overheden.

Behaalde resultaten
- Onderzoeksopzet voor een toegangsvignet voorbereid.
- Mogelijke sturingsmechanismen en gedragsaspecten verkend.
- Samenwerking en draagvlak georganiseerd.

Meetnet Leefbare Waddeneilanden

In 2025 is het project Meetnet Leefbare Waddeneilanden succesvol afgerond. Op alle vijf de eilanden zijn meetpunten geplaatst die inzicht geven in verkeersstromen van voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer.

De data zijn openbaar beschikbaar en vormen een belangrijke basis voor datagedreven beleid rondom bereikbaarheid, leefbaarheid en mobiliteit.

Behaalde resultaten

- Op alle vijf de eilanden is een meetnet gerealiseerd.
- Verkeersstromen worden structureel gemonitord.
- De eilanden beschikken over een gezamenlijke basis voor beleidsontwikkeling en monitoring.

PROGRAMMALIJN 4 DUURZAME ENERGIE

Slimme eilander energiesystemen

Binnen het samenwerkingsproject Slimme eilander energiesystemen werken de Waddeneilanden aan robuuste en toekomstbestendige energiesystemen.

In 2025 is ingezet op monitoring en forecasting van energiegebruik en op het versterken van expertise via energiehubregisseurs. Op Ameland is gestart met het project Energierotonde Ballumerbocht als voorbeeldproject voor slimme energieoplossingen.

Daarnaast zijn financiële kaders vastgesteld voor het ondersteunen van nieuwe energie-initiatieven.

Behaalde resultaten
- Monitoring en forecasting van energiegebruik zijn opgestart.
- Op Ameland is een eerste slim energieproject gestart, titel project: ‘Energierotonde’.
- Samenwerking tussen gemeenten, energiecoöperaties en ondernemers is versterkt.
- Energiehubregisseurs ondersteunen lokale verduurzamingsinitiatieven.
- Verdiepend onderzoek naar energiehubs is uitgevoerd op Texel.
- Met inzet van energiehubregisseurs is gewerkt aan gezamenlijke kennisopbouw op de vijf eilanden.
- De samenwerking tussen eilanden, ondernemers en regisseurs is versterkt richting een toekomstbestendig energienetwerk.
- De basis is gelegd voor een gezamenlijke strategische visie op robuuste en innovatieve energiesystemen op de Waddeneilanden.

Duurzame waddendorpen

In 2025 is gekozen voor een gezamenlijke aanpak via een digitaal adviesplatform voor verduurzaming van karakteristieke panden.

Het platform biedt eigenaren inzicht in energieprestaties, verduurzamingsmogelijkheden en subsidieregelingen. Gemeenten krijgen hiermee tevens beter inzicht in voortgang en beleidsmogelijkheden.

Behaalde resultaten
- Een gezamenlijk digitaal adviesplatform is aangeschaft en ingericht.
- Voorbereidingen getroffen voor training van energiecoaches en gemeentelijke medewerkers.
- De basis gelegd voor een gezamenlijk adviesloket voor verduurzaming.

Duurzame eilander voorzieningen

Binnen dit project werken de eilanden aan verduurzaming van intensief gebruikte maatschappelijke voorzieningen.

Op ieder eiland wordt in een publiek gebouw een Energy Management Systeem (EMS) toegepast. Hiermee wordt energiegebruik slimmer gestuurd en verspilling verminderd.

Behaalde resultaten
- De uitvoering van EMS-projecten op de eilanden is gestart.
- Gemeenten bouwen gezamenlijk kennis op over energiemanagementsystemen.
- Inzichten worden actief gedeeld met maatschappelijke organisaties.

Duurzame recreatiewoningen

De vijf eilanden werken gezamenlijk aan verduurzaming van recreatiewoningen.

In 2025 is gestart met inventarisaties en de voorbereiding van een gezamenlijke aanpak. Eind 2025 bleek dat de gekozen aanpak onvoldoende voortgang opleverde door complexe databronnen, AVG-beperkingen en beperkte capaciteit.

In 2026 wordt het project geëvalueerd en volgt een aangepaste aanpak.

Behaalde resultaten
- Een gezamenlijke inventarisatie van recreatiegebieden en woningtypen is gestart.
- Inzicht verkregen in knelpunten rondom verduurzaming van recreatiewoningen.
- Voorbereiding gestart voor een vernieuwde aanpak in 2026.

Duurzame dialoog en duurzame ondernemerskringen

De doelstellingen voor duurzame ondernemerskringen worden vanaf 2026 ondersteund via het Stimuleringsfonds.

In 2025 zijn hiervoor de voorbereidingen getroffen en is budget gereserveerd voor onderzoeken, pilots en projecten vanuit ondernemers, stichtingen en verenigingen.

Behaalde resultaten
- De samenwerking tussen overheden, energiecoöperaties en ondernemers is versterkt.
- De basis gelegd voor ondersteuning van lokale verduurzamingsinitiatieven.
- Eerste signalen voor nieuwe initiatieven en aanvragen zijn ontvangen.

PROGRAMMALIJN 5 CIRCULAIRE ECONOMIE

Eilander materiaalstromen in beeld

De materiaalstroomanalyse die eerder door Metabolic is uitgevoerd vormt in 2025 belangrijke input voor andere circulaire projecten.

Vanaf 2026 kunnen ondernemers via de campagne Circulair Denken & Doen ondersteuning krijgen bij materiaalstroomanalyses.

Behaalde resultaten
- Materiaalstromen op alle eilanden zijn in beeld gebracht.
- De analyses worden ingezet als basis voor circulaire projecten en beleid.

Ondernemers circulair op weg

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van het Stimuleringsfonds, waarin veel ruimte komt voor circulaire initiatieven en start-ups.

Daarnaast is op Terschelling gewerkt aan de ontwikkeling van ‘Makers van het Eiland’: een netwerk van makers, ondernemers en circulaire initiatieven.

Behaalde resultaten
- De basis gelegd voor ondersteuning van circulaire start-ups.
- Samenwerking tussen ondernemers en onderwijs versterkt.
- Eerste stappen gezet richting een makers- en ambachtsroute op Terschelling.

Pilot Bedrijfsafval Vlieland

Binnen dit project is gewerkt aan circulaire inzamelings- en verwerkingsmogelijkheden voor afvalstromen op Vlieland.

In 2025 zijn de huidige afvalketen en mogelijke vervolgrichtingen in beeld gebracht.

Behaalde resultaten
- Knelpunten en kansen in de afvalketen zijn geïnventariseerd.
- Een eerste richting voor verdere uitwerking van circulaire afvalverwerking is bepaald.

Circulair denken en samenwerken

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van een meerjarige campagne ‘Circulair Denken en Doen’ om circulaire samenwerking te stimuleren.

Daarvoor zijn behoeften en sentimenten onderzocht en is een strategie ontwikkeld gericht op zowel inwoners als ondernemers.

Behaalde resultaten
- Een meerjarige aanpak voor circulaire bewustwording is opgesteld.
- Verbindingen gelegd tussen ondernemers, initiatieven en gemeenten.
- Voorbereidingen getroffen voor campagnes, workshops en roadshows.

Grip op drinkwaterconsumptie

In 2025 is gewerkt aan een gezamenlijke campagne voor drinkwaterbesparing gericht op inwoners, ondernemers en toeristen.

Er is een campagnestrategie ontwikkeld waarbij ondernemers binnen de gastvrijheidssector communicatiemiddelen kunnen inzetten richting hun gasten.

Behaalde resultaten
- Samenwerking opgezet met partners rondom drinkwaterbesparing.
- Een gezamenlijke campagnestrategie ontwikkeld.
- De basis gelegd voor zichtbare publiekscampagnes vanaf 2026.

Zoetwaterbeheer voor Waddeneilanden

In 2025 is samen met partners een verkenning uitgevoerd naar een integrale aanpak voor zoetwaterbeheer op de Waddeneilanden.

De urgentie voor een gezamenlijke aanpak is bevestigd, mede doordat de eilanden volledig afhankelijk zijn van regenwater.

Behaalde resultaten
- De noodzaak voor een integrale aanpak van zoetwaterbeheer is in beeld gebracht.
- Samenwerking tussen eilanden en partners is versterkt.
- Voorbereiding gestart voor verdere uitvoering in 2026.

Stimuleringsfonds

In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het Stimuleringsfonds. Hiervoor zijn twee verordeningen opgesteld en is de basis gelegd voor de procescoördinatie.

Het fonds ondersteunt vanaf 2026 initiatieven op het gebied van:
- bredere economie;
- werken en leren;
- duurzame energie;
- circulaire economie;
- waterbesparing.

Vanaf 2026 kunnen ondernemers, verenigingen en stichtingen aanvragen indienen voor pilots, projecten en opstartbudgetten.

Behaalde resultaten
- De juridische en organisatorische basis voor het fonds is vastgesteld.
- De uitvoering van het fonds is voorbereid.
- De eerste subsidierondes worden in 2026 opengesteld.

Foto: Evalien Weterings

3. VISUELE SAMENVATTING JAARVERSLAG 2025

REGIO DEAL WADDENEILANDEN

Totale bijdrage: € 5.500.000

GOED WONEN & LEVEN

Toegezegd door stuurgroep:

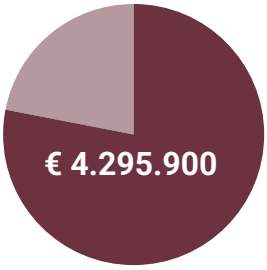

Besteed: **€ 1.927.806**

Totale bijdrage: € 6.500.000

TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN & ONTWIKKELEN

Toegezegd door stuurgroep:

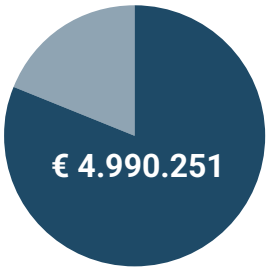

Besteed: **€ 1.468.950**

Totale bijdrage: € 4.000.000

OPTIMAAL BEREIKBAAR & VERBONDEN

Toegezegd door stuurgroep:

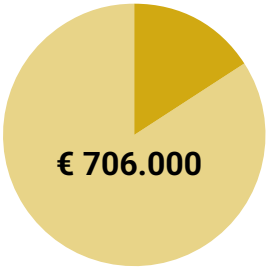

Besteed: **€ 223.084**

Totale bijdrage: € 5.000.000

DUURZAME ENERGIE

Toegezegd door stuurgroep:

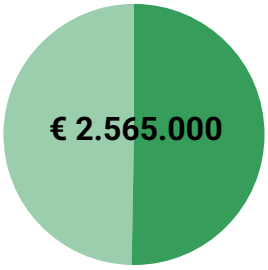

Besteed: **€ 792.374**

Totale bijdrage: € 6.000.000

CIRCULAIRE ECONOMIE

Toegezegd door stuurgroep:

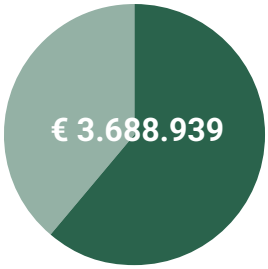

Besteed: **€ 725.169**

Stimuleringsfonds: € 3.600.000

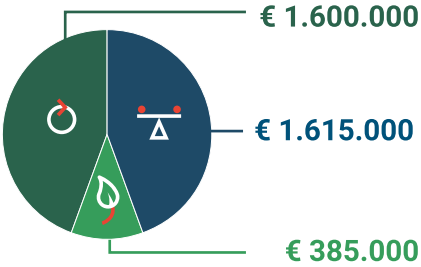

Totale VAT-kosten (organisatie): € 4 mln

Beschikbaar voor 2024 + 2025:

Besteed: **€ 1.426.541**

TOTAAL: € 31 mln

Toegezegd door stuurgroep:

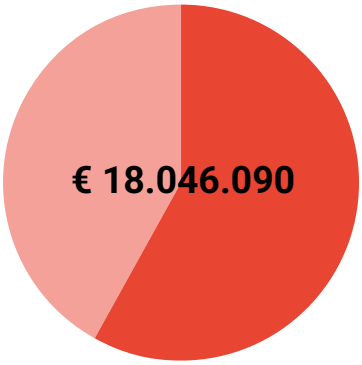

Besteed: **€ 6.563.924**

PROGRAMMALIJN 1
GOED WONEN EN LEVEN

GOED WONEN & LEVEN

● Gerealiseerd

ACTIELIJN: 1.1 Meer passende woningen realiseren

- **Eilandwonen: betaalbaar en beschikbaar**
- **Het nieuwe eilandwonen**
- **Piekhuisvesting**
- **Versnelling eilander woningbouw: onrendabele toppenfonds**

ACTIELIJN: 1.2 Maatschappelijke voorzieningen

- **Multifunctionele gebouwen en verblijfsgebieden**
- **Eiland-health**
- **Maatschappelijke voorzieningen onder de loep**

Totaal beschikbaar versnellingsgelden: € 5.000.000

Texel - Den Hoorn	32 woningen	**€ 350.000**
Texel - Oosterend	28 woningen	**€ 265.000**
Texel - Den Burg	27 woningen	**€ 392.668**
Ameland - Ambla	44 wooneenheden	**€ 800.000**
Ameland - Tweede fase	26 woningen	**€ 610.000**
Schiermonnikoog - Oude Centrale	20 woningen	**€ 400.000**
Totaal toegekend		**€ 2.817.668**

Totale bijdrage: € 5.500.000

Toegezegd door stuurgroep:

Besteed: **€ 1.927.806**

PROGRAMMALIJN 2
TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN EN ONTWIKKELEN

TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMEN & ONTWIKKELEN

● Gerealiseerd

ACTIELIJN: 2.1 Economie breder maken

Creatieve broedplaatsen

Nieuwe economie

Eiland in bedrijf: toekomst-bestendig bedrijventerrein

ACTIELIJN: 2.2 Gastvrijheidssector verstevigen

Duurzaam toerisme: een toekomst-gerichte gastvrijheidseconomie

ACTIELIJN: 2.3 Continuïteit en kwaliteit van het onderwijs verhogen

Het nieuwe leren: eilander leer- & ontwikkelplekken

Eiland-praktijkgeschoold

ACTIELIJN: 2.4 Werken en leren meer combineren

Waddencampus 2.0: triple-helix in de praktijk

Totale bijdrage: € 6.500.000

Toegezegd door stuurgroep:

Besteed: **€ 1.468.950**

PROGRAMMALIJN 3
OPTIMAAL BEREIKBAAR EN VERBONDEN

OPTIMAAL BEREIKBAAR & VERBONDEN

Gerealiseerd

ACTIELIJN: 3.1 Werken aan betere bereikbaarheid

- **Transport en logistiek onder de loep**
- **Autonoom goederenvervoer**
- **Slimme eilandmobiliteit**

ACTIELIJN: 3.2 Vervoer verduurzamen

- **Agenda autoluw**
- **Piekbelasting onder de loep**
- **Stimuleringsprojecten: bewegen, actief & gezond**

ACTIELIJN: 3.3 Digitale en mobiele dekking optimaliseren

- **Self-supporting Digital Islands**
- **Meetnet leefbare Waddeneilanden**

Totale bijdrage:
€ 4.000.000

Toegezegd door stuurgroep:

Besteed: **€ 223.084**

PROGRAMMALIJN 4
DUURZAME ENERGIE

DUURZAME ENERGIE

Gerealiseerd

ACTIELIJN: 4.1 Energiesystemen robuuster en innovatiever maken

Slimme eilander energiesystemen

Eilanden werken duurzaam samen

ACTIELIJN: 4.2 Eilander gebouwen sneller verduurzamen

Duurzame Waddendorpen

Duurzame eilander voorzieningen

Duurzame recreatiewoningen

ACTIELIJN: 4.3 Eilander eigenaarschap en ondernemerschap in de energietransitie

Duurzame dialoog

Eilander Energiedienstenorganisatie

Duurzame Ondernemerskringen

Totale bijdrage:
€ 5.000.000

Toegezegd door stuurgroep:

Besteed: **€ 792.374**

PROGRAMMALIJN 5
CIRCULAIRE ECONOMIE

CIRCULAIRE ECONOMIE

● Gerealiseerd

ACTIELIJN: 5.1 Gunstig ontwikkelklimaat voor de circulaire economie

- **Eilander materiaalstromen in beeld**
- **Ondernemers circulair op weg**
- **Circulaire eilandfestivals**
- **Circulair inkopen**

ACTIELIJN: 5.2 Dat wat het eiland biedt optimaal benutten

- **Circulaire eiland-bouw**
- **Vers van eilander bodem**

ACTIELIJN: 5.3 Slimmer omgaan met water

- **Grip op drinkwaterconsumptie**
- **Zoetwaterbeheer voor Waddeneilanden**

Totale bijdrage:
€ 6.000.000

Toegezegd door stuurgroep:

Besteed: **€ 725.169**

BIJLAGE

Uitkomsten evaluatie bestuurlijke werkafspraken

Uitkomsten Evaluatie bestuurlijke werkafspraken

Aanleiding

Provincie Noord-Holland, Provincie Fryslân en Samenwerkingsverband De Waddeneilanden hebben met elkaar bestuurlijke werkafspraken gemaakt en vastgesteld ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal. In dit document zijn afgesproken gemaakt over: governance / programmasturing & programmafinanciën.

Met oog op de gemeenteraadsverkiezingen maart 2026 zijn de bestuurlijke werkafspraken (zoals daarin ook bepaald) geëvalueerd. Daarvoor is de hulp ingeschakeld van Planbureau Fryslân. Planbureau heeft zich in een gespreksronde voornamelijk gefocust op het onderdeel governance / programmasturing. Er is gesproken met alle stuurgroepleden, ambtelijke coördinatoren van de provincies en een functionaris van de Regiokassier.

Met betrekking tot het onderdeel programmafinanciën zijn in dit verslag de hoofdlijnen opgenomen.

Governance / programmasturing

De samenwerking krijgt dankzij de Regio Deal een slinger, zo geven de meeste betrokkenen aan. Betrokkenen geven een overwegend positief beeld van de samenwerking: de stuurgroep functioneert goed, leden zijn betrokken, de sfeer is constructief en de besluitvorming verloopt soepel. Het samenspel tussen procesleiders en bestuurlijk trekkers wordt gezien als cruciaal voor de kwaliteit van besluitvorming. Stuurgroepleden zijn over het algemeen positief over de kwaliteit van de projecten die binnen de Regio Deal worden uitgevoerd.

Belangrijkste aandachtspunten

Ondanks de positieve basis komt een aantal inhoudelijke en organisatorische aandachtspunten naar voren:

1. Vergaderfocus: meer ruimte voor strategische sturing

Stuurgroepleden ervaren dat vergaderingen vooral draaien om het beoordelen van afzonderlijke projectvoorstellen. Daardoor komt strategisch overleg — zoals onderlinge leerprocessen, koppelkansen met landelijke/Europese ontwikkelingen en gezamenlijke koersbewaking — nog onvoldoende uit de verf. Provincie Noord-Holland pleit ervoor om sturing meer te richten op jaarplannen en samenwerkingsprojecten en individuele eilandprojecten alleen te agenderen bij afwijkingen van deze kaders. Dit zou bovendien bureaucratie verminderen.

2. Tijdige besteding en toekomstbestendigheid

Er is breed gedeelde zorg dat het moeilijk wordt om alle Regio Deal-middelen binnen de looptijd te besteden. Bestuurders benoemen de noodzaak om dit scenario organisatorisch en financieel te regelen. Daarnaast is er behoefte aan visie op de periode ná de Regio Deal: hoe wordt de opgebouwde samenwerking en kennis geborgd? Het gedeelde beeld is: samenwerking is noodzakelijk om als kleine eilandgemeenten autonoom en toekomstbestendig te blijven. Dit vraagt om duurzaam partnerschap.

3. Afstemming met de provincies
De financieringswijze van provincie Fryslân — deels gekoppeld aan specifieke beleidsdoelen — vraagt meer administratie en afstemming dan de lumpsumconstructies van andere partijen. Dit heeft geleid tot extra werkdruk en soms vertraging in jaarplannen. Inmiddels is een werkbare praktijk ontstaan, maar deze wijkt af van de werkafspraken en vraagt om herformulering. Betere en eerdere betrokkenheid van provinciale ambtenaren in o.a. ontwikkelteams kan frictie voorkomen.

4. Aansluiting van individuele gemeenten
De mate waarin gemeenten bestuurlijk, politiek en ambtelijk zijn aangehaakt bij de Regio Deal verschilt. Goede aanhaking leidt tot minder discussie in raden, beter geïnformeerde bestuurlijk trekkers en sterkere inbreng in de stuurgroep. Nieuwe stuurgroepleden moeten daarom goed worden meegenomen in besluitvormingsstructuur en rolverdeling, bijvoorbeeld via een overdrachtsdossier.

5. Rol en aandachtspunten voor de regiokassier
De samenwerking regiokassier - programmateam functioneert goed, maar de regiokassier waarschuwt voor risico's in de administratieve organisatie (o.a. in relatie tot het Stimuleringsfonds). Onvoldoende administratieve borging aan de voorkant kan leiden tot problemen bij verantwoording aan de achterkant. De kassier en programmaorganisatie zoeken gezamenlijk naar werkbare balans tussen verantwoording en uitvoerbaarheid. De sinds kort uitgebreide procescapaciteit binnen het programmateam wordt gezien als een positief hulpmiddel.

Programmafinanciën
In de bestuurlijke werkafspraken is ook de regionale cofinanciering opgenomen. Het aandeel in de Regio Deal voor de gezamenlijke Waddeneilanden is € 7,75 miljoen. Overeenkomstig de voor gezamenlijke kosten gekozen verdeelsleutel, betekent dat per eiland een bijdrage van:

- Texel 30% van € 7,75 miljoen	=	€ 2.325.000
- Vlieland 10% van € 7,75 miljoen	=	€ 775.000
- Terschelling 25% van € 7,75 miljoen	=	€ 1.937.500
- Ameland 25% van € 7,75 miljoen	=	€ 1.937.500
- Schiermonnikoog 10% van € 7,75 miljoen	=	€ 775.000

Bij de verdeling van beschikbare middelen over projecten is het principe van de Regio Deal leidend, namelijk dat er sprake is van beschikbare middelen voor de gehele regio en niet voor individuele gemeenten. De toekenning van bijdragen aan projecten vindt dan ook plaats op basis van de hiervoor vastgestelde criteria (afwegingskader). Het kan zo zijn dat het ene eiland hierdoor in financiële zin meer profijt heeft van de Regio Deal dan het andere. Omdat er meer projecten worden uitgevoerd, of omdat er sprake is van 'grotere projecten', waarvoor een hogere bijdrage beschikbaar is gesteld. Doormiddel van de jaarplannen, het afwegingskader en beslissingen van de Stuurgroep kan voldoende gestuurd worden op een evenwichtige verdeling over de eilanden.

Multiplier per eiland
De multiplier is voor de samenwerkingsprojecten voor alle eilanden gelijk (€1 wordt €4). Wel kan gekeken worden in hoeverre de individuele eilanden ook profiteren van Regio Deal bijdragen voor eilandprojecten en in hoeverre dat evenwichtig is ten opzichte van de cofinanciering.

Bijdragen aan eilandprojecten per eiland:
Texel: circa 2,3 miljoen (inclusief 0,4 miljoen viskweek)
Vlieland: circa 0,9 miljoen
Terschelling: circa 1,3 miljoen (inclusief reservering 1 miljoen Schylger Jouw)
Ameland: circa 1,2 miljoen
Schiermonnikoog: circa 1,1 miljoen

Bijdragen vanuit versnellingsgelden*:
Texel: circa 1 miljoen
Vlieland: circa 0,5 miljoen (reservering)
Terschelling: circa 1,1 miljoen (reservering)
Ameland: circa 1,5 miljoen
Schiermonnikoog: circa 0,9 miljoen (waarvan 0,5 miljoen reservering)

** de versnellingsgelden zijn geen onderdeel van de Regio Deal financiering.*

Conclusie
Texel en Schiermonnikoog hebben beiden al meer ontvangen aan bijdragen dan dat ze aan cofinanciering moeten bijdragen. Voor Vlieland geldt dat ook als de reservering voor Flidunen wordt meegeteld. Terschelling en Ameland zitten beiden nog onder de eigen bijdrage aan cofinanciering.

Belangrijk is om te vermelden dat alle eilanden profiteren van de samenwerkingsprojecten, maar dat, dat niet financieel is uit te drukken. Daarnaast is het pas opengestelde Stimuleringsfonds met een omvang van 3,6 miljoen ook een belangrijke factor.

De programmafinanciën geven géén directe aanleiding tot bijsturing van het programma. De stuurgroep kan met het bestaande instrumentarium voldoende sturen op een evenwichtige verdeling